

► Kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten hoitotyön koulutukseen hakevien halu tehdä sairaanhoitajan työtä

JANIKA JOKISALO-NATUKKA

TtM

Pirkanmaan hyvinvointialue

JONNA VIERULA

TtT, yliopettaja

Laurea-ammattikorkeakoulu

RIIKKA IKONEN

TtT, tutkijatohtori

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet
Tampereen yliopisto

ELINA HAAVISTO

THT, professori

Terveystieteiden yksikkö, hoitotiede
Tampereen yliopisto
Ylihoitaja (sivutoimi), Pirkanmaan hyvinvointialue

TIIVISTELMÄ

Sairaanhoitajat ovat maailmanlaajuisesti suurin ammattiryhmä terveydenhuollossa. Globaalien sairaanhoitajapulan vuoksi myös Suomi tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa sekä kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisia (CALD) hoitotyöntekijöitä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata CALD-hakijoiden halua tehdä sairaanhoitajan työtä ja siihen yhteydessä olevia taustatekijöitä. Tutkimusaineisto (n=248) kerättiin verkkokyselyllä ammattikorkeakoulujen uasinfo.fi -sivustolla tammikuussa 2023 ja analysoitiin tilastollisesti. Vastaajista 86 % haki parhaillaan hoitotyön koulutusohjelmiin, 58 % oli naisia ja lähes puolet asui Afrikassa. Alle 10 % vastaajista asui aineistonkeruun hetkellä Suomessa.

Tutkimukseen osallistuneet edustivat 39 eri kansalaisuutta. Vastaajien halua tehdä sairaanhoitajan työtä mittaavan DeWoNu-mittarin (Desire to Work in Nursing) väittämien keskiarvot vaihtelivat välillä 3.07–3.90 (vaihteluväli 1–4) mittarin kaikilla osa-alueilla (työn luonne, uramahdollisuudet, soveltuvuus hoitotyöhön, aikaisemmat kokemukset). Haluun tehdä sairaanhoitajan työtä oli yhteydessä vastaajan asuinmaanosa ja äidinkieli. Tutkimuksessa tuotettua tietoa voidaan hyödyntää opiskelijarekrytoinnin kohdentamisessa, opiskelijavalintaprosessissa sekä koulutusohjelmien kehittämisessä. Terveydenhuollon työvoimapulan vuoksi on jatkossa tärkeää tunnistaa

ABSTRACT

Culturally and linguistically diverse nursing applicants' desire to work as a nurse

Janika Jokisalo-Natukka, MNSc

Jonna Vierula, PhD, Principal Lecturer

Riikka Ikonen, PhD, Postdoctoral Research Fellow

Elina Haavisto, PhD, Professor

Nurses are the largest group of healthcare professionals in the world. Due to the global shortage of nurses, also Finland needs labour-driven immigration as well as culturally and linguistically diverse (CALD) care workers. The aim of the study was to describe the desire of CALD applicants to work as nurses and the factors associated with it. The research data (n=248) were collected through an online survey on the uasinfo.fi website of the Universities of Applied Sciences in January 2023. 86 % of the respondents were currently applying for nursing education, 58 % were women and almost half lived in Africa. Less than 10 % of the respondents lived in Finland at the time of the survey.

The respondents in the study represented 39 different nationalities. The mean scores on the Desire to Work in Nursing (DeWoNu) instrument, which measures the desire to work as a nurse, varied between 3.07 and 3.90 (range 1–4) in each part of the instrument (nature of work, career opportunities, suitability for nursing work, previous experience). The respondent's continent of residence and mother tongue were statistically significantly related to the desire to work as a nurse. The results can be used in the recruitment of nursing students, in the selection

CALD-hakijoiden merkitys ja rekrytoida tehokkaasti sellaisia hakijoita, jotka todennäköisesti pysyvät alalla ja jäävät Suomeen töihin.

Avainsanat: monikulttuurisuus, hakija, halu, hoitotyö, koulutus

of students and in the development of nursing education programmes. Due to the labour shortage in health care, it is important in the future to recognize the importance of CALD applicants and to effectively recruit applicants who are likely to stay in the profession and remain to work in Finland.

Key words: culturally diverse, applicant, desire, nursing, education

Mitä tutkimusaiheesta jo tiedetään?

- Sairaanhoidajaopiskelijat haluavat hakeutua koulutukseen ja tehdä hoitotyötä tyypillisesti työn luonteen ja sisällön sekä oman persoonan soveltuvuuden ja aikaisempien kokemusten vuoksi.
- Terveydenhuollon haasteellinen työvoimatilanne edellyttää kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten sairaanhoitajien osaamisen hyödyntämistä.
- Hoitotyön koulutuksiin tulee valita ammattiin soveltuvat opiskelijat, varmistaa heidän menestymisensä opinnoissa sekä sitouttaa heidät osaksi ammattikuntaa.

Mitä uutta tietoa artikkeli tuo?

- Tietoa kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten hakijoiden halusta tehdä sairaanhoitajan työtä ja halusta kouluttautua Suomessa.
- Eniten vastaajien haluan tehdä sairaanhoitajan työtä liittyi halu auttaa muita, kiinnostus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin asioihin sekä kiinnostus sellaista työtä kohtaan, joka antaa mahdollisuuden työskennellä ihmisten kanssa.
- Kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten hakijoiden haluan tehdä sairaanhoitajan työtä oli tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä heidän asuinmaanosansa (Afrikka) ja äidinkieltensä (englanti).

Mikä merkitys tutkimuksella on hoitotyölle, hoitotyön koulutukselle ja johtamiselle?

- Hoitotyön koulutusohjelmia tarjoavat korkeakoulut saavat tärkeää tietoa kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisista hakijoista opiskelijarekrytoinnin ja koulutusohjelmien kehittämiseen.
- Kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia hoitotyöntekijöitä on tulevaisuudessa aikaisempaa enemmän, mikä tulee ottaa huomioon hoitajia rekrytoimassa ja hoitotyön johtamisessa.

Tutkimuksen lähtökohdat

Sairaanhoidajat ovat maailmanlaajuisesti suurin ammattiryhmä terveydenhuollossa. Heitä on yli 19 miljoonaa (WHO, 2020). Sairaanhoidajat ovat olennainen osa terveydenhuollon palveluita (Bloomfield ym., 2018), sillä heillä on tärkeä rooli terveyden edistämässä, sairauksien ehkäisyssä ja terveydenhuoltopalveluiden tarjoamisessa (Kristoffersen, 2019). Globaalin hoitotyöntekijäpulan arvioitiin olevan noin 5,9 miljoonaa hoitajaa vuonna 2020. Joka kuudes sairaanhoidaja eläköityy tilastojen mukaan vuoteen

2030 mennessä, mikä vaikeuttaa sairaanhoidajapulaa entisestään. (Kamau ym., 2022).

Työvoiman säilyttämiseksi on tärkeää ymmärtää, miksi hoitotyön koulutukseen hakeudutaan ja mikä motivoi työskentelemään hoitotyössä. Tutkimusten mukaan hoitotyön koulutukseen on hakeuduttu sisällön kiinnostavuuden (Cilar ym., 2020; Lemiecha & Leńczuk-Gruba, 2020; Messineo ym., 2021) sekä uramahdollisuuksien (Schuller ym., 2018), itsensä kehittämisen (Edberg & Andersson, 2015) ja korkeamman koulutustason vuoksi (Lemiecha & Leńczuk-Gruba, 2020). Hakijat eivät kuitenkaan aina tunnisi-

ta uramahdollisuuksiaan (Talman ym., 2023). Lisäksi turvattu työ (Messineo ym., 2021; Schuller ym., 2018), hyvä työllistyminen (Messineo ym., 2021) sekä monipuoliset työllistymismahdollisuudet (Cilar ym., 2020) on nähty syinä hakeutua koulutukseen. Yksi keskeisimmistä tekijöistä hakeutua hoitotyön koulutukseen on hakijoiden oma näkemys soveltuvuudestaan ammattiin, mihin liittyy halu auttaa (Kołodziej ym., 2022; Lemiecha & Leńczuk-Gruba, 2020; Messineo ym., 2021), tuottaa positiivista muutosta ihmisten elämään (Messineo ym., 2021) sekä altruistiset motiivit (Glerean ym., 2019; McLaughlin ym., 2010). Nuorempien sukupolvien on kuitenkin tunnistettu arvostavan enemmän vapaa-aikaa ja altruistiset motiivit hoitotyötä kohtaan ovat vähentyneet (Kim ym., 2021).

Hoitotyön koulutukseen on hakeuduttu myös kiinnostuksesta ihmisen anatomiaa, tieteenalaa (Rhodes ym., 2011) ja ammattia kohtaan (Kołodziej ym., 2022). Perheen ja läheisten vaikutus on ollut usein koulutukseen hakeutumisen synnä. Sairaanhoidajina työskentelevät läheiset ja tuttavat ovat lisänneet kiinnostusta alaa kohtaan (Ferri ym., 2016), samoin kokemus läheisen saamasta hoidosta (Messineo ym., 2021), omakohtaiset kokemukset hoitotyöstä (Messineo ym., 2021; Schuller ym., 2018) sekä kokemus vapaaehtoistyöstä (Ferri ym., 2016; Messineo ym., 2021). Tutkimuksissa on tuotu esille naishakijoiden suurempi halu tehdä sairaanhoidajan työtä mieshakijoihin verrattuna. Lisäksi hakijoiden realistisella käsityksellä sairaanhoidajan työstä on havaittu olevan yhteys haluun tehdä työtä. (Talman ym., 2023) Hakijoiden käsitys sairaanhoidajan työstä on kuitenkin ollut osittain epärealistinen (Glerean ym., 2019).

Terveystieteiden haasteellinen työvoimatilanne edellyttää kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten sairaanhoidajien osaamisen hyödyntämistä (Strøm ym., 2023). Kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisiksi (CALD, culturally and linguistically diverse) määritellään maahanmuuttajataustaiset

henkilöt (Kamau ym., 2022). He ovat ulkomaalaisia, jotka asuvat tai opiskelevat muualla kuin synnyinmaassaan. CALD-henkilöiksi määritellään myös ne, joiden synnyinmaa ja kulttuuritausta poikkeavat asuinmaan kulttuurista ja kielestä. (Mikkonen, 2017; Kamau ym., 2023) CALD-opiskelijat voivat kulttuuritaustansa vuoksi omata opiskelumaahansa nähden erilaisia arvoja, uskomuksia ja käyttäytymis- tai opiskelutapoja (Yu ym., 2022). Terveystieteiden työvoimakapasiteetin tukemiseksi on pyritty lisäämään CALD-opiskelijoiden määrää ja tehostettu kansainvälisesti koulutettujen sairaanhoidajien rekrytointia (Kamau ym., 2022). Suomessa koulutetun CALD-hoitohenkilöstön määrä on ollut vähäinen ja tämän ryhmän on tunnistettu kohtaavan monenlaisia haasteita työllistymisessä sekä Suomessa työskentelemisessä. Haasteet ovat liittyneet ulkomaisten tutkintojen tunnustamiseen, työyhteisöjen heikkoon monikulttuurisuusosaamiseen ja vaatimukseen hyvästä kotimaisten kielten taidosta. (Koivuniemi, 2012) Vuoden 2021 lopussa terveystieteiden ulkomaalaistaustaista henkilöä (Tilastokeskus, 2023).

Sairaanhoidajakoulutuksen globalisoinnilla on monia hyötyjä, kuten terveystieteiden työvoimakapasiteetin vahvistuminen, ammattilaisten monimuotoisuus sekä hoitotyön käytäntöjen jakaminen eri maiden välillä (Merry ym., 2021). Kilpailu hoitotyöntekijöistä on lisännyt sairaanhoidajien liikkuvuutta maasta toiseen, mihin synnä on mm. taloudelliset tekijät, urakehitysmahdollisuudet, korkeampi työllistävyyssaste, sosiaaliset olosuhteet sekä perhe ja ystävät (Kamau ym., 2022). Toiseen maahan lähdeään opiskelemaan kokeakseen jotain erilaista, kuin mitä kotimaassa opiskelu tarjoaisi (Morgan, 2019). Ulkomailta opiskeltavat tutkinnot tarjoavat opiskelijoille henkilökohtaisia ja ammatillisia etuja, kuten kulttuuritietoisuutta, kieli- ja viestintätaitojen kehittymistä, sekä sosiaalisten verkostojen laajentumista (Curtis & Ledgerwood, 2018).

CALD-opiskelijoiden integroituminen yhteiskuntaan ja työllistyminen Suomeen opintojen päätyttyä nähdään välttämättömänä talouskehityksen vuoksi (Mathies & Karhunen, 2021). Elinkeinoelämän keskusliitto (2023) arvioi, että vuoteen 2030 mennessä työikäisiä henkilöitä on yli 130 000 vähemmän kuin tällä hetkellä ja sen vuoksi Suomi tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa. Suomen on näyttädyttävä kiinnostavana opiskelu- ja työskentelymaana. Sosiaali- ja terveysalan englanninkielisten tutkintojen vetovoima on kohonnut ja vuonna 2022 suomalaisiin korkeakouluihin pyrki kansainvälisiä opiskelijoita enemmän kuin aiemmin. (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, 2022) Hoitotyön koulutuksissa on kuitenkin haasteita opiskelijavalintojen tekemisessä, sillä hakijoilla saattaa olla vääristyneitä käsityksiä hoitotyöstä ja opintojen keskeyttämisprosentti on korkea maailmanlaajuisesti (Glerean ym., 2019). Taloudellisesti ja työvoiman säilyttämiseksi on tärkeää tunnistaa jo opiskelijavalintaprosessissa sellaiset hakijat, jotka ovat riskissä keskeyttää opinnot (Salamonson ym., 2014). Hoitotyön koulutusohjelmiin tulee valita hakijoista ne, jotka todennäköisemmin suoriutuvat opinnoista, sitoutuvat ammattiin ja osaksi työelämää (Haavisto ym., 2019; Wambuguh ym., 2016). Hoitotyövoiman monimuotoistuminen on välttämätöntä myös monimuotoisen väestön hoidon edistämiseksi (Wambuguh ym., 2016), sillä heidän on havaittu saavan heikompi-laatuista hoitoa ennakokuluulojen ja rasismien vuoksi (Akintade ym., 2023; Sumpter ym., 2022).

Tarve monimuotoisesta työvoimasta ja opiskelijarekrytoinnin kehittämisestä on tunnistettu (Bradford ym., 2022). Rekrytoinnin edistämiseksi voidaan mm. analysoida pääsykoe-prosessien onnistumista ja pääsykoevaatimuksia, jotka saattavat estää CALD-hakijoita pyrkimästä koulutuksiin. Hoitotyön koulutuksien markkinointitavat eivät välttämättä ole merkityksellisiä CALD-hakijoille. (Akintade ym., 2023) Opiskelijarekrytoinnissa voidaan hyödyntää materiaaleja, jotka tuo-

vat esiin ammattilaisten monimuotoisuutta. Hoitotyön kuvaaminen mediassa hyveellisenä ammattina vähättelee sen moniulotteisuutta, vaativuutta ja työssä vaadittavaa tietopohjaa. (Price ym., 2019) Opiskelijarekrytoinnin haasteena voi olla mm. kulttuuristen tarpeiden heikko ymmärrys, taloudelliset rajoitteet sekä kulttuurisen ja akateemisen tuen puute. Haasteita voidaan poistaa esim. vahvistamalla kulttuurien merkitystä opetussuunnitelmassa, sitouttamisella sekä rahoitukseen liittyvillä tuilla. (Foxall, 2013)

Aiemmissä tutkimuksissa (Kamau ym., 2023; Mikkonen, 2017) kuvataan monipuolisesti kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ohjaukseen, opetukseen ja työllistymisen edistymiseen liittyviä aihealueita. Aiempi tutkimustieto painottuu CALD-sairaanhoitajien ja -opiskelijoiden sopeutumisen edistämiseen. Tutkimustietoa opintoihin hakevien CALD-hakijoiden halusta tehdä sairaanhoitajan työtä ei tietämyksen mukaan ole. Pula terveydenhuoltoalan ammattilaisista vaatii ymmärrystä hoitotyön koulutuksista kiinnostuneiden halusta tehdä sairaanhoitajan työtä. Tämän vuoksi tarvitaan tutkimusta hoitotyön koulutukseen hakevien CALD-hakijoiden halusta tehdä sairaanhoitajan työtä.

Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten (CALD) hoitotyön koulutuksiin hakevien halua tehdä sairaanhoitajan työtä ja siihen yhteydessä olevia taustatekijöitä. Hakijoilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa CALD-hakijoita, jotka parhaillaan hakivat tai olivat kiinnostuneita hakemaan sairaanhoitajaopintoihin suomalaisiin korkeakouluihin.

Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan käyttää suunniteltaessa CALD-opiskelijoiden rekrytointia ja heidän opiskelijavalintaprosessiaan.

Tutkimuskysymykset:

1. Millainen on CALD-hakijoiden halu tehdä sairaanhoitajan työtä?
2. Mitkä taustatekijät ovat yhteydessä CALD-hakijoiden haluun tehdä sairaanhoitajan työtä?

Menetelmät

Kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmänä oli CALD-hakijat. Tutkimuksen sisäänottokriteerinä oli, että vastaaja sekä hänen vanhempansa ovat CALD-henkilöitä eli heidän kulttuuri-taustansa ja synnyinmaansa on muu kuin Suomi. CALD-taustaiset henkilöt, jotka parhaillaan asuvat Suomessa, saivat osallistua tutkimukseen.

Aineistonkeruu

Tutkimusaineisto kerättiin korkeakoulujen kevään 2023 ensimmäisen yhteishaun (4.1.–18.1.2023) aikana sähköisellä strukturoidulla verkkokyselyllä avoimella uasinfo.fi -sivustolla. Suomalaisten ammattikorkeakoulujen uasinfo.fi -sivusto on tarkoitettu kaikille ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneille ja niihin hakeville. Lisäksi ammattikorkeakouluun hakevat ohjataan sivustolle yhteishaun aikana sähköiseltä hakulomakkeelta. Tutkimukseen osallistuneet vierailivat uasinfo.fi -sivustolla, jossa kaikkia CALD-henkilöitä, jotka hakivat parhaillaan yhteishaussa englanninkielisiin hoitotyön tutkinto-ohjelmiin suomalaisiin ammattikorkeakouluihin tai olivat tulevaisuudessa kiinnostuneita hakemaan hoitotyön koulutukseen, ohjattiin osallistumaan tutkimukseen. Ennen vastaamista tutkimuskyselyyn, vastaajille informoitiin kirjallisesti tutkimuksen tarkoitus, tavoite sekä kohderyhmään liittyvät rajaukset. Tutkimukseen osallistuvien kriteerien täyttyminen varmistettiin

siten, että vastaajien tuli 1) ruksata tietoon perustuva suostumus ja 2) vastata kahteen kysymykseen omasta ja vanhempien synnyinmaasta. Jos vastaus näihin kumpaankin kysymykseen synnyinmaasta oli muu kuin ”Suomi”, kyselylomake avautui ja vastaaja pääsi aloittamaan varsinaisen kyselyn. Jos vastaaja ja / tai hänen vanhempansa olivat syntyneet Suomessa, kysely päättyi.

Aineistonkeruun aikana yhteishaussa englanninkielisiä sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmia tarjosi 11 ammattikorkeakoulua ja englanninkielistä ensihoitajan tutkinto-ohjelmaa yksi ammattikorkeakoulu. Ensihoitajan tutkinto-ohjelma hyväksyttiin mukaan, sillä valmistuttuaan ensihoitajat saavat myös sairaanhoitajan tutkintonimikkeen.

Vastaajien halua tehdä sairaanhoitajan työtä selvitettiin käyttämällä DeWoNu-mittaria (Desire to Work in Nursing), joka on aikaisemmin kehitetty ja validoitu suomenkielisiin koulutusohjelmiin pyrkineillä hakijoilla (Talman ym., 2023). Mittarissa on 14 väittämää neljällä osa-alueella: työn luonne, uramahdollisuudet, hoitotyöhön soveltuvuus sekä aikaisemmat kokemukset. Mittariin vastattiin 4-portaisella Likert-asteikolla (1=täysin eri mieltä; 4=täysin samaa mieltä). Aiemmassa tutkimuksessa mittarin alasummamuuttujien Cronbachin alfat ovat olleet 0.83–0.97.

Vastaajilta kysyttiin taustatietoina sukupuoli, ikä, asuinpaikka, kansalaisuus, äidinkieli, vastaajan oma arvio suomen ja englannin kielen taidostaan, aikaisempi hoitotyön koulutus sekä halu työskennellä Suomessa valmistumisen jälkeen. Taustatietona kerättiin myös vastaajien käsityksiä sairaanhoitajan työstä PNPI2-mittarilla (The Perception of Nursing Profession Instrument), joka on validoitu aiemmin suomenkielisiin koulutusohjelmiin pyrkineillä hakijoilla. Mittari muodostuu 40 väittämästä, jotka liittyvät sairaanhoitajan työhön. Väittämien asteikko on ”oikein”, ”väärin” tai ”en tiedä”. Oikeasta vastauksesta saa 1 pisteen, väärästä vastauksesta -1 pisteen ja ”en tiedä” -vastauksesta 0 pistettä. Korkeammat pisteet osoittavat

realistisempaa käsitystä sairaanhoitajan ammatista. (Glerean ym., 2023) PNPI2 -mittarin avulla selvitettiin, onko vastaajien käsityksellä sairaanhoitajan työstä yhteyttä haluun tehdä sairaanhoitajan työtä.

Aineiston analyysi

Aineisto analysoitiin IBM SPSS Statistics 28.0 -ohjelmalla. Taustatiedoista ikä -muuttuja luokiteltiin ryhmiin, jotta voitiin vertailla eri ikäryhmien halua työskennellä sairaanhoitajina (Taulukko 1). DeWoNu-mittarista muodostettiin aikaisemman tutkimuksen mukaisesti kaikki 14 väittämää sisältävä summamuuttuja, sekä alasummamuuttujat mittarin neljästä osa-alueesta (työn luonne, uramahdollisuudet, hoitotyöhön soveltuvuus, aikaisemmat kokemukset) (Talman ym., 2023). Analyysissa edellytettiin jokaiselta vastaajalta vähintään 75% vastausprosenttia kunkin alasummamuuttujan väittämiin. Aineisto analysoitiin ensin kuvailevasti, jonka jälkeen tarkasteltiin taustamuuttujien (sukupuoli, ikä, asuinpaikka, kansalaisuus, äidinkieli, aiempi hoitotyön koulutus) yhteyttä DeWoNu-mittarin alasummamuuttujiin epäparametrisilla testeillä muuttujien vinon jakauman vuoksi (Mann-Whitney U-testi, Kruskal Wallis H-testi). Jakaumien vinous todennettiin Kolmogorov-Smirnov-testillä. Useampiluokkaisten muuttujien välisten erojen tarkentamiseen käytettiin Bonferronin parivertailua. Tilastollisen merkitsevyyden rajana pidettiin $p < 0.05$. DeWoNu-mittarin ja PNPI2-mittarin (käsitys sairaanhoitajan työstä) välistä riippuvuutta tutkittiin Spearmanin korrelaatiokertoimella. Reliabiliteettia arvioitiin Cronbachin alfa-kertoimella. (Plichta Kellar & Kelvin, 2013)

Tulokset

Aineiston kuvaus

Tutkimusaineisto muodostui 248 vastaajasta. Vastaajista 86 % haki parhaillaan englanninkielisiin hoitotyön koulutusohjelmiin

ja 14 % suunnitteli hakevansa tai oli kiinnostunut koulutuksista. Lähes 90 %:lla vastaajista ei ollut aiempaa hoitotyön koulutusta. Hieman yli puolet (58 %) tutkimukseen osallistuneista oli naisia. Nuorin vastaajista oli 16-vuotias ja vanhin 53-vuotias (ka 28,4, kh 7,5). Tutkimukseen osallistujia oli yhteensä 39 eri kansalaisuudesta, joista eniten Nigeriasta (n=102, 42 %), Nepalista (n=21, 8,6 %), Kiinasta ja Pakistanista (n=15, 6,2 %), Ghanasta (n=12, 4,9 %) ja Bangladeshista (n=10, 4,1 %). Vastaajista alle 10 % asui parhaillaan Suomessa. He olivat asuneet Suomessa keskimäärin 5,2 vuotta (vaihteluväli 3kk–23 vuotta). Hieman yli puolen vastaajan äidinkieli oli englanti. Vastaajat arvioivat itse englannin kielen taitonsa keskimäärin hyväksi. Suurimmalla osalla vastaajista ei ollut juurikaan suomen kielen taitoa. Vastaajien halu jäädä työskentelemään Suomeen valmistumisen jälkeen oli korkea. (Taulukko 1.)

PNPI2-mittariin (käsitys sairaanhoitajan työstä) vastanneita (n=156) oli selvästi vähemmän kuin muihin tutkimuksen taustatietokysymyksiin vastanneita. Vastaajien käsitys sairaanhoitajan työstä oli vain osittain realistinen (ka 22,8; maksimi 40 pistettä osoittaa korkeinta realismia, vaihteluväli 9–37). (Taulukko 1.) Vastaajista 60,3 % (n=94) sai tulokseksi 21–30 pistettä. Vain 5,8 % vastaajista sai vähintään 31 pistettä.

CALD-bakijoiden halu tehdä sairaanhoitajan työtä

Vastaajien halu tehdä sairaanhoitajan työtä oli melko korkea tai korkea kaikilla neljällä osa-alueella (summamuuttujien ka 3,07–3,90; vaihteluväli 1–4). Alimmat keskiarvot olivat väittämällä ”Työ on vaihtelevaa” ja ”Olen kiinnostunut hoitotyöstä läheisten kertomien tarinoiden kautta”. Korkeimmat keskiarvot olivat väittämällä ”Haluan auttaa muita”, ”Työ tarjoaa minulle mahdollisuuden työskennellä ihmisten kanssa” ja ”Olen kiinnostunut ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä asioista”. Kaikkien väittä-

Taulukko 1. Vastaaajien taustatiedot

Sukupuoli (n=248)	%	
Mies	41,2	
Nainen	58,0	
Puuttuva tieto	0,8	
Ikä (n=248)	%	
≤ 20	14,4	
21–30	51,2	
31–40	26,8	
≥ 41	6,8	
Puuttuva tieto	0,8	
Aiempi hoitotyön koulutus (n=246)	%	
Kyllä	10,4	
Ei	88,0	
Puuttuva tieto	1,6	
Asuinpaikka (maanosa) (n=217)	%	
Eurooppa	4,4	
Aasia	33,6	
Afrikka	48,8	
Puuttuva tieto	13,2	
Asuu parhaillaan Suomessa (n=241)	%	
Kyllä	8,4	
Ei	88,0	
Puuttuva tieto	3,6	
Englanti äidinkielenä (n=246)	%	
Kyllä	56,8	
Ei	41,6	
Puuttuva tieto	1,6	
Arvio englannin kielen taidoista, jos ei äidinkieli (n=103)	ka	kh
1–5 ²	4,0	0,8
Arvio suomen kielen taidoista, jos ei äidinkieli (n=236)	ka	kh
1–5 ²	1,4	0,7
Asumisvuodet Suomessa (n=20)	ka	kh
Asunut Suomessa (vuosina)	5,2	6,6
Halu työskennellä Suomessa valmistumisen jälkeen (n=242)	ka	kh
1–5 ¹	4,3	1,3
PNPI₂ -mittari (n=156)	ka	kh
Pisteet -40–40	22,8	5,75

¹ 1=Vahvasti eri mieltä, 5=Vahvasti samaa mieltä² 1=Minulla ei ole englannin/suomen kielen taitoa, 5=Englannin/suomen kielen taitoni ovat erinomaiset

mien saamat arvot vaihtelivat välillä 1–4. (Taulukko 2.)

Taustatekijöiden yhteys CALD-hakijoiden haluun tehdä sairaanhoitajan työtä

CALD-hakijoiden haluun tehdä sairaanhoitajan työtä oli yhteydessä asuinpaikka (maanosa) ja äidinkieli. Asuinmaanosalla oli tilastollisesti merkitsevä yhteys kahdella

osa-alueella: ”soveltuvuus hoitotyöhön” ($p=0,020$) ja ”aikaisemmat kokemukset” ($p=0,036$). Bonferronin parivertailulla tarkistettuna soveltuvuus hoitotyöhön erosi aasialaistaustaisten ja afrikkalaistaustaisten vastaajien välillä ($p=0,027$) siten, että afrikkalaistaustaiset vastaajat kokivat soveltuvansa paremmin hoitotyöhön kuin aasialaistaustaiset vastaajat. ”Aikaisemmat kokemukset” erosi Bonferronin parivertailussa myös

Taulukko 2. Kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten (CALD) hakijoiden (n=248) halu tehdä sairaanhoitajan työtä

Osa-alue / väittämät	ka	kh	Cronbach α (jos väittämä poistetaan)
Työn luonne			0,43
1. Työ on vaihtelevaa	3,31	0,84	0,36
2. Työn sisältö on monipuolista	3,62	0,66	0,34
3. Työ on henkisesti palkitsevaa	3,59	0,70	0,31
Uramahdollisuudet			0,66
4. Tutkinto mahdollistaa täydennyskouluttautumisen	3,78	0,53	0,42
5. Tutkinto mahdollistaa jatkokouluttautumisen	3,80	0,51	0,54
6. Työllistymismahdollisuudet ovat hyvät	3,83	0,49	0,69
Soveltuvuus hoitotyöhön			0,77
7. Haluan auttaa muita	3,90	0,35	0,70
8. Persoonallisuuteni sopii sairaanhoitajan ammattiin	3,84	0,44	0,70
9. Työ tarjoaa minulle mahdollisuuden työskennellä ihmisten kanssa	3,89	0,41	0,71
10. Minulla on kutsumus hoitotyöhön	3,64	0,62	0,79
Aikaisemmat kokemukset			0,49
11. Minulla on positiivisia kokemuksia sairaanhoitajien tekemästä työstä	3,39	0,95	0,43
12. Sairaalaympäristö kiinnostaa minua	3,66	0,61	0,30
13. Olen kiinnostunut ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä asioista	3,90	0,42	0,43
14. Olen kiinnostunut hoitotyöstä läheisten kertomien tarinoiden kautta	3,07	1,07	0,53

aasialaistaustaisten ja afrikkalaistaustaisten vastaajien välillä ($p=0,029$).

Afrikkalaistaustaisten haluun tehdä sairaanhoitajan työtä vaikutti merkittävästi enemmän aikaisemmat kokemukset kuin aasialaistaustaisten vastaajien haluun. Äidinkieltään englanninkieliset vastaajat arvioivat tilastollisesti merkitsevästi useammin syiksi uramahdollisuudet ($p=0,014$), soveltuvuutensa hoitotyöhön ($p<0,001$) sekä aikaisemmat kokemukset ($p<0,001$) kuin vastaajat, joiden äidinkieli ei ollut englanti. Vastaajien iällä ja halulla tehdä sairaanhoitajan työtä oli tilastollisesti merkitsevä ero kahdella osa-alueella (työn luonne; $p=0,017$ ja uramahdollisuudet; $p=0,036$), mutta se poistui Bonferronin parivertailun jälkeen. (Taulukko 3.)

Käsitys sairaanhoitajan työstä (PNPI₂-mittari) oli yhteydessä vain yhteen DeWoNumittarin osa-alueeseen, ”uramahdollisuuksiin”. Siinä löydettiin heikko tilastollisesti merkitsevä positiivinen riippuvuus ($r=0,189$, $p=0,018$). (Taulukko 4.)

Pohdinta

Tulosten tarkastelu

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisten (CALD) hoitotyön koulutuksiin hakevien halua tehdä sairaanhoitajan työtä ja siihen yhteydessä olevia taustatekijöitä. Tutkimukseen osallistuneista yli kahdeksan kymmenestä kertoi hakevansa koulutukseen parhaillaan, joten tulokset kuvaavat hakijoiden halua tehdä sairaanhoitajan työtä. CALD-hakijoiden haluun tehdä sairaanhoitajan työtä oli yhteydessä vain heidän asuinmaanosaansa sekä äidinkiellensä.

Hoitotyön koulutukseen hakeutuminen, kouluttautuminen ja työskentely muulla kuin äidinkiellellä on haastavaa. Tässä tutkimuksessa hieman yli puolen vastaajan äidinkieli oli englanti. Heidän halunsa tehdä sairaanhoitajan työtä oli korkeampi kaikilla muilla osa-alueilla paitsi ”työn luonteen” kohdalla verrattuna niihin, joiden äidinkieli ei ollut

Taulukko 3. Hoitotyön koulutukseen bakevien CALD-bakijoiden baltuum tehdä sairaanhoitajan työtä yhteydessä olevat tekijät

	Työn luonne						Uramahdollisuudet						Halu tehdä sairaanhoitajan työtä						Soveltevuus hoitotyöhön						Aikaisemmat kokemukset					
	n	ka	kh	U	p	p	n	ka	kh	U	p	p	n	ka	kh	U	p	p	n	ka	kh	U	p	p	n	ka	kh	U	p	p
Sukupuoli	6052,5 0,104												6644,5 0,137						7097,5 0,611						6264,5 0,122					
Mies	97	3,33	0,59				101	3,74	0,42				102	3,71	0,47				99	3,51	0,51				99	3,51	0,51			
Nainen	142	3,44	0,59				145	3,77	0,48				144	3,77	0,41				143	3,40	0,57				143	3,40	0,57			
Ikä	10,201 0,017												8,526 0,036						4,600 0,204						4,311 0,203					
≤ 20 vuotta	35	3,36	0,54				36	3,75	0,36				36	3,75	0,38				36	3,35	0,60				36	3,35	0,60			
21–30 vuotta	124	3,30	0,63				127	3,68	0,56				126	3,72	0,48				125	3,41	0,58				125	3,41	0,58			
31–40 vuotta	65	3,54	0,51				67	3,83	0,34				67	3,76	0,41				65	3,49	0,46				65	3,49	0,46			
≥ 41 vuotta	15	3,60	0,61				16	3,98	0,08				17	3,91	0,25				16	3,66	0,47				16	3,66	0,47			
Asuinmaan-osa	0,166 0,902												0,966 0,617						7,800 0,020						6,670 0,036					
Eurooppa	11	3,39	0,55				11	3,76	0,37				11	3,89	0,23				11	3,43	0,54				11	3,43	0,54			
Aasia	79	3,38	0,59				82	3,75	0,43				83	3,65	0,48			*	82	3,32	0,56			*	82	3,32	0,56			*
Afrikka	120	3,42	0,59				122	3,80	0,44				122	3,81	0,40			*	120	3,51	0,53			*	120	3,51	0,53			*
Kansalaisuus	5,641 0,343												8,283 0,141						9,381 0,095						10,923 0,053					
Bangladesh	10	3,37	0,69				10	3,50	0,55				10	3,55	0,65				9	3,56	0,45				9	3,56	0,45			
Kiina	15	3,51	0,58				15	3,80	0,37				15	3,57	0,48				15	3,20	0,55				15	3,20	0,55			
Ghana	12	3,25	0,67				12	3,81	0,30				12	3,92	0,12				11	3,61	0,44				11	3,61	0,44			
Nepal	19	3,18	0,58				21	3,75	0,42				21	3,69	0,40				21	3,17	0,62				21	3,17	0,62			
Nigeria	100	3,45	0,55				102	3,84	0,36				102	3,83	0,32				101	3,52	0,49				101	3,52	0,49			
Pakistan	12	3,47	0,50				14	3,86	0,31				15	3,75	0,40				15	3,43	0,65				15	3,43	0,65			
Englanti äidinkielenä	6574,5 0,670												6151,0 0,014						5491,5 <0,001						5109,0 <0,001					
Kyllä	140	3,40	0,57				141	3,80	0,45				141	3,83	0,39				140	3,54	0,53				140	3,54	0,53			
Ei	97	3,42	0,59				103	3,71	0,43				104	3,64	0,47				101	3,29	0,55				101	3,29	0,55			
Aiempi hoitotyön koulutus	2404,0 0,293												2556,5 0,329						2651,0 0,516						2431,0 0,270					
Kyllä	26	3,35	0,47				26	3,63	0,58				26	3,81	0,34				26	3,55	0,48				26	3,55	0,48			
Ei	211	3,41	0,59				218	3,77	0,43				219	3,74	0,44				215	3,42	0,55				215	3,42	0,55			

U=Mann-Whitney U-testi

H=Kruskall Wallis H-testi

*=Bonferronin parivertailussa muuttujien välillä p<0,05

Taulukko 4. Hoitotyön koulutukseen hakevien CALD-bakijoiden käsitys sairaanhoitajan työstä (PNPI2) ja sen yhteys haluun tehdä sairaanhoitajan työtä (DeWoNu)

	Halu tehdä sairaanhoitajan työtä											
	Työn luonne			Ura-mahdollisuudet			Soveltuvuus hoitotyöhön			Aikaisemmat kokemukset		
Taustamuuttuja	n	r	p	n	r	p	n	r	p	n	r	p
PNPI ₂ -mittari	154	0,004	0,959	156	0,189	0,018	156	0,086	0,285	155	0,086	0,289

englanti. Aikaisemman tutkimustiedon mukaan opiskelijat, jotka opiskelevat englannin kielellä, mutta se ei ole heidän äidinkieltään, on suurempi riski heikompaan suoriutumiseen ja opintojen keskeyttämiseen (Bennet ym., 2021). He myös kohtaavat usein viestintään liittyviä haasteita, jotka vaikuttavat heidän sopeutumiseensa, opintosuorituksiin ja klinisiin harjoittelujaksoihin (Yu ym., 2022). Aiemmin on havaittu, että CALD-sairaanhoitajien työllistymismahdollisuudet ovat heikentyneet kielellisten haasteiden vuoksi. Riittämättömän kielitaidon vuoksi CALD-sairaanhoitajat ovat saattaneet työskennellä muissa tehtävissä kuin sairaanhoitajina. (Kamau ym., 2022) Olennainen osa potilas-hoitajasuhdetta on kielitaito, jotta hoitaja pystyy antamaan potilaalle mm. neuvontaa ja osoittamaan empatiaa (Crawford & Candlin, 2013). CALD-sairaanhoitajat toivovat tukea ja koulutusta kulttuureihin liittyvään herkkyyteen, sekä mahdollisuutta hyödyntää esimerkiksi tulkkipalveluita potilastyön vuorovaikutustilanteissa (Gerchow ym., 2021). Englannin kielen taitovaatimusten lisäksi Suomeen muualta hakeutuvien sairaanhoitajaopiskelijoiden haasteena on suomen kielen osaamisvaatimukset.

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella hoitotyön koulutukseen Suomeen hakeudutaan useista eri maista ja useimmiten suoraan hakijan kotimaasta. Vastaajista vajaa kymmenes asui parhaillaan Suomessa, mikä osoittaa, että hoitotyön koulutuksiin hakeudutaan suoraan kotimaasta ilman suomen kielen taitoa. Tämä tulos on erittäin tärkeä hoitotyön koulutusta järjestävien korkeakoulujen näkökulmasta. Useat ammattikorkeakoulut arvi-

oivat sairaanhoitajaopintoihin hakevien suomen kielen B1-kielitaitotasoa (uasio.fi, 2023). B1-kielitaitotaso edellyttää mm. pääkohtien ymmärtämistä yleiskielisestä puheesta, sekä luetunymmärtämistä teksteistä, joissa käsitellään tavanomaista arkikieltä (Euroopan unioni, 2023). Suomen kielen B1-taitotason arviointi voi estää suoraan kotimaasta opiskelemaan hakevien pääsyn koulutukseen, mutta toisaalta B1-kielitaitotaso ei riitä sairaanhoitajana työskentelyyn Suomessa, vaan opiskelijat joutuvat opiskelemaan suomen kieltä opintojensa ohella työllistyäkseen Suomeen. Tähän haasteeseen on pyritty vastaamaan mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa ”Toiminnallisesti kaksikielinen sairaanhoitajakoulutus”, (TOKASA)-hankkeessa (2021–2024) (<https://www.tokasa.fi/>), jonka tavoitteena on ollut kehittää pysyvä malli sairaanhoitajakoulutukseen, jossa hakijalta ei vaadita suomen kielen taitoa vaan suomen kielen opinnot on integroitu osaksi hoitotyön koulutusta.

Tutkimuskyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli hyvin tasainen verraten esimerkiksi vuonna 2021 suomenkieliset sairaanhoitajaopinnot aloittaneisiin, jolloin miehiä aloitti hieman yli 700 ja naisia runsas 4000 (Vipunen.fi, 2023). Miehiä on noin joka kymmenes koko maailman hoitotyön työvoimasta (Noordien ym., 2020). Miesten ja naisten halussa tehdä sairaanhoitajan työtä ei havaittu eroja tässä tutkimuksessa. Sen sijaan aikaisemmassa suomalaisessa tutkimuksessa on todettu, että koulutukseen hakevien naisten halu tehdä sairaanhoitajan työtä oli merkittävästi miehiä suurempaa (Talman ym., 2023). Miesten on kuitenkin

kin todettu pitävän hoitotyötä urana, joka tarjoaa taloudellista turvaa, mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja jatkokouluttautumiseen, sekä mahdollistaa uralla etenemisen ja liikkuvuuden (Gavine ym., 2020). Tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että CALD-hakijoiden keskuudessa hoitotyö näyttäytyy vetovoimaisena miehille, sillä miesten osuus vastaajista oli lähes puolet. Taustalla voi olla myös lähtömaiden kulttuurisia tekijöitä, jotka helpottavat erityisesti miesten hakeutumista opiskelemaan ulkomaille. Sukupuolella ei kuitenkaan ollut tilastollista yhteyttä haluun tehdä sairaanhoitajan työtä. Myöskään vastaajan ikä ei ollut tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä haluun tehdä sairaanhoitajan työtä. Keskiarvotarkastelun perusteella kaikkein vanhimmalla ikäryhmällä (>40 vuotta, n=15) oli kuitenkin korkein halu tehdä sairaanhoitajan työtä kaikilla DeWoNu-mittarin osa-alueilla. Aiemmissä tutkimuksissa ei ole raportoitu eroja eri ikäisten halussa tehdä sairaanhoitajan työtä.

Tulosten perusteella CALD-hakijoiden halu tehdä sairaanhoitajan työtä oli vähintään melko korkea kaikilla osa-alueilla ja vastaajilla oli halu auttaa muita, kiinnostus ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin asioihin sekä kiinnostus sellaista työtä kohtaan, joka antaa mahdollisuuden työskennellä ihmisten kanssa. Tämän tutkimuksen tulokset ovat samansuuntaisia aikaisempien tutkimustulosten (Kołodziej ym., 2022; Lemiecha & Leńczuk-Gruba, 2020; Messineo ym., 2021) kanssa. Vastaajat kokivat myös kutsumusta hoitotyötä kohtaan, mutta he eivät pitäneet sitä ensisijaisena syynä alalle soveltuvuuteen ja haluun tehdä sairaanhoitajan työtä. CALD-hakijoiden halu tehdä sairaanhoitajan työtä ja siten auttaa ihmisiä, edistää hyvinvointia ja tehdä ihmisläheistä työtä, oli melko korkea.

Tässä tutkimuksessa käsitys sairaanhoitajan työstä oli vain osittain realistinen, ja se oli tilastollisesti yhteydessä haluun tehdä sairaanhoitajan vain yhdellä DeWoNu-mit-

tarin osa-alueella. ”Uramahdollisuuksien” ja käsityksen sairaanhoitajan työstä välillä löydettiin heikko tilastollisesti merkitsevä positiivinen riippuvuus. Epärealistinen käsitys sairaanhoitajan työstä havaittiin myös Glereanin ym. (2019) tutkimuksessa. Aiemman tutkimuksen mukaan sairaanhoitajaopintoihin hakeneet eivät ole tunnistanee ammatin monipuolisia tehtäviä ja rooleja (Glerean ym., 2017). Tässä tutkimuksessa vastaajat halusivat tehdä sairaanhoitajan työtä sen vuoksi, että se on monipuolista. Oletettavasti vastaajat ovat siten tunnistanee sairaanhoitajan työn luonteen monipuolisuuden. Myös uramahdollisuuksia pidettiin tärkeänä syynä hakeutua hoitotyön koulutukseen tässä tutkimuksessa, vaikka aiemmin on tuotu esille, etteivät hakijat ole tunnistanee sairaanhoitajan ammattiin liittyviä urakehitysmahdollisuuksia (Glerean ym., 2019; Talman ym., 2023). Aiemman tutkimuksen mukaan ne hoitotyön koulutukseen hakevat, jotka arvioivat käsityksensä ammatista vastaavan todellisuutta, halusivat työskennellä sairaanhoitajana muita enemmän (Talman ym., 2023).

Tulosten perusteella CALD-hakijat haluavat tehdä sairaanhoitajan työtä ja ovat motivoituneita työskentelemään tulevaisuudessa Suomessa. Terveydenhuollossa olisi-kin tärkeä tunnistaa CALD-hakijoiden merkitys tulevana työvoimana hoitajapulan kasvaessa. Lisäksi vahvistamalla terveydenhuoltoalan ammattilaisten monimuotoisuutta voidaan vähentää ennakkoluuloja ja rasismia sekä hoidon laatuerojen esiintymistä eri potilasryhmien välillä (Akintade ym., 2023; Sumpter ym., 2022). Monimuotoinen hoitohenkilökunta parantaa vähemmistöryhmiin kuuluvien potilaiden kokemuksia terveydenhuollosta, lisää heidän hyväksyntäänsä lääketieteellisesti tarpeellisiin hoitoihin ja parantaa hoitotyytyväisyyttä (Akintade ym., 2023). CALD-hoitajat hoitavat mielellään vähemmistöihin kuuluvia potilaita (Akintade ym., 2023) ja pystyvät tarjoamaan turvallista hoitoa erilaisille

potilasryhmille terveydenhuollon eri palveluissa (Randall ym., 2020).

Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Hyvän tieteellisen käytännön (TENK, 2012) mukaisesti tutkimus suunniteltiin, toteutettiin ja raportoitiin tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. Läpi tutkimusprosessin noudatettiin rehellisyyttä, tarkkuutta ja huolellisuutta. Vastaajia informoitiin ennen osallistumista englanninkielisellä saatekirjeellä, jossa kerrottiin tutkimuksen sisällöstä, henkilötietojen käsittelystä, tutkimuksen toteuttamisesta sekä sen tavoitteista ja vaikutuksista. Tutkimusaineisto kerättiin tieteellistä tutkimusta varten ja vastaajat antoivat tietoon perustuvan suostumuksen osallistumisesta ennen kyselylomakkeen avautumista. Avoimeen kyselyyn vastattiin anonymisti avoimella uasinfo.fi -sivustolla ja siihen vastaaminen oli täysin vapaaehtoista. Tutkimuksessa ei kerätty suoria henkilötietoja. Epäsuorista henkilötiedoista kerättiin sukupuoli, ikä, kansalaisuus sekä asuinpaikka vastaajilta itseltään. (TENK, 2019) Tutkimustuloksista ei voida tunnistaa yksittäisiä osallistujia, sillä aineisto analysoitiin kvantitatiivisin menetelmin ja vastaukset käsiteltiin isoina kokonaisuuksina. Tutkijat eivät osallistuneet päätöksiin opiskelupaikoista eikä kyselyyn vastanneille aiheutunut riskejä tai haittoja tutkimukseen osallistumisesta.

Kyselytutkimus toteutettiin englanninkielisten koulutusten hakuaikana olennaisen ja ajankohtaisen tiedon saamiseksi (Kesmodel, 2018). Hoitotyön koulutuksiin pyrkivien CALD-hakijoiden tai koulutuksesta kiinnostuneiden määrää ei voida täsmällisesti tietää, minkä vuoksi vastausaktiivisuutta ei voitu arvioida. Kyselyyn vastanneiden kokonaisuus oli riittävä tilastollisiin analyyseihin (n=248) (Plichta Kellar & Kelvin, 2013). Kyselyn kaikkiin kysymyksiin ei pakotettu vastaamaan, mikä saattaa aiheuttaa tiedonpuutteita. Erityises-

ti tämä ilmeni viimeisenä olleessa mittarissa (käsitys sairaanhoitajan työstä), jossa vastaajamäärässä oli noin 37% kato. PNPI₂-mittaria käytettiin ensimmäistä kertaa muilla, kuin suomenkielisillä vastaajilla. Mittari on validoitu suurella aineistolla koskien hoitotyön koulutusohjelmiin pyrkiviä suomenkielisiä hakijoita. Vastausaktiivisuuden kohottamiseksi aineistonkeruun aikana uasinfo.fi -sivustolla toistettiin pyyntöä osallistua tutkimukseen.

Tulosten yleistettävyyteen koko tutkimuskohteena olleeseen populaatioon pitää suhtautua kriittisesti (Carlson & Morrison, 2009; Mann, 2003). Koska tietoa perusjoukon koosta tai ominaisuuksista ei ole, yleistettävyyden arviointi on hyvin haasteellista. Verkkokyselyihin voi myös liittyä haasteita, kuten vastaajien huolimattomuus, anonymiudesta johtuva vastuullisuuden puute ja ympäristön häiriötekijät. Likert-asteikollisissa tutkimuksissa voi olla haastavaa tunnistaa ns. valevastaukset. (Brühlmann ym., 2020) Vastaajat saattavat mm. lukea kysymyksen väärin, vastata sosiaalisen toivottavuuden mukaan tai välttää ääripäiden vastauksia. Vääristyneitä vastauksia antaneiden pisteet voivat aiheuttaa epätarkkoja ja harhaanjohtavia tuloksia. (Piedmont ym., 2000) Vastaajien kyselyyn antamat vastaukset etenevät kuitenkin pääsääntöisesti johdonmukaisesti, eikä viitteitä valevastauksista tai tahallisuudesta huolimattomuudesta havaittu. Lisäksi on huomioitavaa, että kysely toteutettiin avoimella sivustolla ja kyselyyn oli pääsy kaikilla sivuston kävijöillä, mikä on yleinen luotettavuuden haaste avoimilla verkkokyselyillä (Singh & Sagar, 2021). Kyselyn rakenteella pyrittiin kuitenkin varmistamaan, että vastaajat varmasti täyttivät tutkimuksen sisäänottokriteerit.

Tutkimusaineisto ja tulokset on kuvattu avoimesti kaikista tutkimuksen näkökulmista (Wang & Cheng, 2020). Vastaajien ikärakenne oli edustava, sukupuolijakauma tasainen ja vastaajat olivat maantieteellisesti laajalta alueelta (yhteensä 39 eri kansalai-

suutta). Vain runsaan puolen vastaajan äidinkieli oli englanti, joten kielitaito on voinut vaikuttaa tutkimuskysymysten ymmärtämiseen. Reliabiliteetin ja DeWoNu-mittarin sisäisen konsistenssin arviointiin käytettiin Cronbachin alfa-kerrointa. Mittauksen luotettavuus voi vaihdella sukupuolen, iän, etnisyyden ja testausympäristön mukaan, minkä vuoksi mittarin luotettavuutta tulee arvioida erilaisissa sosiodemografisissa ryhmissä (Bonett & Wright, 2015). Yleisesti alimpana hyväksyttävänä alfa-arvona on pidetty 0.70 (DeVon ym., 2007). DeWoNu-mittari on aiemmin todettu validiksi aineistossa, jossa hakijat pyrkivät suomenkielisiin koulutusohjelmiin (Talman ym., 2023). Tässä tutkimuksessa saadut Cronbachin alfa-arvot olivat ensimmäiset CALD-kohderyhmälle. Mittarin kokonaisalfa-arvo oli 0,69 (vähintään 75 % vastausprosentti mittarin jokaisen alasummamuuttujan väittämiin). Mittarin osa-alueiden Cronbachin alfa-arvot jäivät kuitenkin osittain tyydyttävälle tasolle arvojen vaihdellen välillä 0,43–0,77. Korkeimman arvon sai ”soveltuvuus hoitotyöhön” (0,77) ja alhaisimman arvon ”työn luonne” (0,43). Jos jokin mittarin väittäjä olisi poissuljettu yksi kerrallaan, alfa-arvot olisivat vaihdelleet välillä 0,30–0,79. Kaikki mittarin 14 väittäjää korreloivat hyvin ($r=0,33-0,55$) mittarin summamuuttujaan. Mittarin neljän osa-alueen alasummamuuttajat korreloivat voimakkaasti mittarin summamuuttujaan ($r=0,59-0,78$). Mittarin väittämien väliset korrelaatiot vaihtelivat ($r=0,001-0,50$). Heikosti korreloivia väittämiä ei poistettu, sillä niiden sisältö oli tässä tutkimuksessa tärkeää.

Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että CALD-hakijoiden hakijat haluavat tehdä sairaanhoitajan työtä monenlais-

ten syiden vuoksi. Heidän halunsa tehdä sairaanhoitajan työtä oli vähintään melko korkea kaikilla neljällä mitatulla osa-alueella, mutta erityisesti syynä oli oma näkemys soveltuvuudesta työhön. Taustatekijöillä ei juurikaan ole yhteyttä CALD-hakijoiden haluun tehdä sairaanhoitajan työtä, mihin oli yhteydessä vain vastaajan asuinmaansa ja äidinkieli. CALD-hakijoiden halu työllistyä Suomeen valmistumisen jälkeen helpottaa hoitajien resurssipulaa, mutta vaatii systemaattista suomen kielen koulutuksen järjestämistä.

Tutkimuksessa tuotettua tietoa voidaan hyödyntää opiskelijarekrytoinnin kohdentamisessa, opiskelijavalintaprosessissa sekä koulutusohjelmien kehittämisessä. CALD-hakijoiden merkitys tulevaisuudessa tulisi tunnistaa terveydenhuollon työvoimapulan vuoksi ja rekrytoida tehokkaasti sellaisia hakijoita, jotka todennäköisesti pysyvät alalla ja jäävät Suomeen töihin. Rekrytoinnissa voidaan korostaa esimerkiksi sairaanhoitajien uramahdollisuuksia, sillä CALD-hakijat kokevat ne merkittävänä syynä hakeutumiseen hoitotyön koulutukseen.

Tutkimusaiheesta tarvitaan jatkotutkimusta. Tulevaisuudessa olisi tärkeää jatkokehittää DeWoNu-mittaria sisällöllisesti ja validoida se kulttuurisesti, sillä mittari on aikaisemmin validoitu vain suomenkieliseen koulutukseen hakevilla. DeWoNu-mittaria voisi jatkokehittämisen jälkeen käyttää CALD-hakijoilla itsearviointimittarina osana korkeakoulujen opiskelijarekrytointia ja CALD-opiskelijoilla opintojen aikana.

VASTUUALUEET

Tutkimuksen suunnittelu: JJN, JV, RI, EH, aineistonkeruu: JJN, JV, EH, aineiston analysointi: JJN, JV, EH, käsikirjoituksen kirjoittaminen: JJN, JV, RI, EH, käsikirjoituksen kommentointi: JV, RI, EH

LÄHTEET

- Akintade, B., González, J., Idzik, S., & Indenbaum-Bates, K. (2023). Intentional diversity in academia: Recruiting, admitting, enrolling, and retaining underrepresented students in nursing programs. *Journal of Professional Nursing*, *45*, 21–28. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2023.01.004>
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. (2022). Ammattikorkeakouluihin kuusinkertainen määrä kansainvälisiä hakijoita, mutta sote-alan vetovoima tökkii. Julkaistu 22.9.2022. Haettu 28.11.2022 osoitteesta <https://arene.fi/ajankohtaista/ammattikorkeakouluihin-kuusinkertainen-maara-kansainvalisia-hakijoita-mutta-sote-alan-vetovoima-tokkii/>
- Bloomfield, J. G., Aggar, C., Thomas, T. H. T., & Gordon, C. J. (2018). Factors associated with final year nursing students' desire to work in the primary health care setting: Findings from a national cross-sectional survey. *Nurse Education Today*, *61*, 9–14. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.10.001>
- Bonett, D. G., & Wright, T. A. (2015). Cronbach's alpha reliability: Interval estimation, hypothesis testing, and sample size planning. *Journal of Organizational Behavior*, *36*(1), 3–15. <https://doi.org/10.1002/job.1960>
- Bradford, H. M., Grady, K., Kennedy, M. B., & Johnson, R. L. (2022). Advancing faculty diversity in nursing education: Strategies for success. *Journal of Professional Nursing*, *42*, 239–249. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2022.07.006>
- Brühlmann, F., Petralito, S., Aeschbach, L. F., & Opwis, K. (2020). The quality of data collected online: An investigation of careless responding in a crowd-sourced sample. *Methods in Psychology (Online)*, *2*, 100022–. <https://doi.org/10.1016/j.metip.2020.100022>
- Carlson, M. D. A., & Morrison, R. S. (2009). Study Design, Precision, and Validity in Observational Studies. *Journal of Palliative Medicine*, *12*(1), 77–82. <https://doi.org/10.1089/jpm.2008.9690>
- Cilar, L., Spevan, M., Čuček Trifković, K., & Štiglic, G. (2020). What motivates students to enter nursing? Findings from a cross-sectional study. *Nurse Education Today*, *90*, 104463–104463. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104463>
- Crawford, T., & Candlin, S. (2013). A literature review of the language needs of nursing students who have English as a second/other language and the effectiveness of English language support programmes. *Nurse Education in Practice*, *13*(3), 181–185. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2012.09.008>
- Curtis, T., & Ledgerwood, J. R. (2018). Students' motivations, perceived benefits and constraints towards study abroad and other international education opportunities. *Journal of International Education in Business*, *11*(1), 63–78. <https://doi.org/10.1108/JIEB-01-2017-0002>
- DeVon, H. A., Block, M. E., Moyle-Wright, P., Ernst, D. M., Hayden, S. J., Lazzara, D. J., Savoy, S. M., & Kostas-Polston, E. (2007). A Psychometric Toolbox for Testing Validity and Reliability. *Journal of Nursing Scholarship*, *39*(2), 155–164. <https://doi.org/10.1111/j.1547-5069.2007.00161.x>
- Edberg, A.-K., & Lilja Andersson, P. (2015). The shift from a medical to a nursing orientation: A comparison of Swedish nursing students' expectations when entering the nursing degree programme in 2003 and 2013. *Nurse Education Today*, *35*(9), e78–e83. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.06.015>
- Elinkeinoelämän keskusliitto (2023). Työtä ja tekijöitä Suomeen. Haettu 2.9.2023 osoitteesta <https://ek.fi/tavoitteemme/innovaatiot-digitalisaatio-ja-osaavatyovoima/tyoperainen-maahanmuutto/>
- Euroopan unioni. (2023). Kieliiä koskeva yhteinen eurooppalainen viitekehys (CEFR). Haettu 18.6.2023 osoitteesta <https://europa.eu/europass/fi/common-european-framework-reference-language-skills>
- Ferri, P., Laffi, P., Rovesti, S., Artioli, G., Di Lorenzo, R., & Magnani, D. (2016). Motivational factors for choosing the degree course in nursing: A focus group study with nursing students. *Acta Bio-Medica de l'Ateneo Parmense*, *87*, 19–27.
- Foxall, D. (2013). Barriers in education of indigenous nursing students: a literature review. *Nursing Praxis in New Zealand Inc.*, *29*(3), 31–37.
- Gavine, A., Carson, M., Eccles, J., & Whitford, H. M. (2020). Barriers and facilitators to recruiting and retaining men on pre-registration nursing programmes in Western countries: A systemised rapid review. *Nurse Education Today*, *88*, 104368–104368. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104368>
- Gerchow, L., Burka, L. R., Miner, S., & Squires, A. (2021). Language barriers between nurses and patients: A scoping review. *Patient Education and Counseling*, *104*(3), 534–553. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2020.09.017>
- Glerean, N., Hupli, M., Talman, K., & Haavisto, E. (2017). Young peoples' perceptions of the nursing profession: An integrative review. *Nurse Education Today*, *57*, 95–102. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.07.008>
- Glerean, N., Hupli, M., Talman, K., & Haavisto, E. (2019). Perception of nursing profession – focus group interview among applicants to nursing education. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, *33*(2), 390–399. <https://doi.org/10.1111/scs.12635>
- Glerean, N., Talman, K., Glerean, E., Hupli, M., & Haavisto, E. (2023). Development and psychometric testing of the perception of nursing profession instrument. *Journal of Advanced Nursing*, *79*(10), 4074–4087. <https://doi.org/10.1111/jan.15726>
- Haavisto, E., Hupli, M., Hahtela, N., Heikkilä, A., Huovila, P., Moisio, E.-L., Yli-Koivisto, L., & Talman, K. (2019). Structure and Content of a New Entrance Exam to Select Undergraduate Nursing Students. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, *16*(1). <https://doi.org/10.1515/ijnes-2018-0008>
- Kamau, S., Koskenranta, M., Kuivila, H., Oikarainen, A., Tomietto, M., Juntunen, J., Tuomikoski, A.-M., & Mikkonen, K. (2022). Integration strategies and models to support transition and adaptation of culturally and linguistically diverse nursing staff into healthcare environments: An umbrella review. *International Journal of Nursing Studies*, *136*, 104377–104377. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2022.104377>

- Kamau, S., Koskenranta, M., Isakov, T.-M., Kuivila, H., Oikarainen, A., Tomietto, M., & Mikkonen, K. (2023). Culturally and linguistically diverse registered nurses' experiences of integration into nursing workforce – A qualitative descriptive study. *Nurse Education Today*, *121*, 105700–105700. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105700>
- Kesmodel, U. S. (2018). Cross-sectional studies – what are they good for? *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, *97*(4), 388–393. <https://doi.org/10.1111/aogs.13331>
- Kim, J., Chae, D., & Yoo, J. Y. (2021). Reasons Behind Generation Z Nursing Students' Intentions to Leave their Profession: A Cross-Sectional Study. *Inquiry (Chicago)*, *58*, 46958021999928–46958021999928. <https://doi.org/10.1177/0046958021999928>
- Koivuniemi, S (Toim.). (2012). Maahanmuuttajataustainen koulutettu hoitohenkilöstö sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöissä. Haettu 4.12.2023 osoitteesta https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/julkaisu/2012/2012_b_1_maahanmuuttajataustainen_koulutettu_hoitohenkilosto_id_28.pdf
- Kristoffersen, M. (2019). Nurses' Remaining in Everyday Nursing Practice—A Comprehensive Model. *SAGE Open Nursing*, *5*, 2377960819866343–2377960819866343. <https://doi.org/10.1177/2377960819866343>
- Lemiecha, A., & Leńczuk-Gruba, A. (2020). Nursing – why? Students' motives for choosing nursing as a field of education. *Pielęgniarstwo XXI Wieku*, *19*(1), 22–28. <https://doi.org/10.2478/pielxxi-2020-0007>
- Mann, C. J. (2003). Observational research methods. Research design II: cohort, cross sectional, and case-control studies. *Emergency Medicine Journal : EMJ*, *20*(1), 54–60. <https://doi.org/10.1136/emj.20.1.54>
- Mathies, C., & Karhunen, H. (2021). International student migration in Finland: The role of graduation on staying. *Journal of International Students*, *11*(4), 874–894. <https://doi.org/10.32674/JIS.V11i4.2427>
- McLaughlin, K., Moutray, M., & Moore, C. (2010). Career motivation in nursing students and the perceived influence of significant others. *Journal of Advanced Nursing*, *66*(2), 404–412. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2009.05147.x>
- Merry, L., Vissandjée, B., & Verville-Provencher, K. (2021). Challenges, coping responses and supportive interventions for international and migrant students in academic nursing programs in major host countries: a scoping review with a gender lens. *BMC Nursing*, *20*(1), 1–174. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00678-0>
- Messineo, L., Seta, L., & Allegra, M. (2021). The relationship between empathy and altruistic motivations in nursing studies: a multi-method study. *BMC Nursing*, *20*(1), 1–124. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00620-4>
- Mikkonen, K. (2017). Clinical learning environment and mentoring of culturally and linguistically diverse nursing students. University of Oulu. <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526215754.pdf>
- Morgan, D. A. (2019). Learning in liminality. Student experiences of learning during a nursing study abroad journey: A hermeneutic phenomenological research study. *Nurse Education Today*, *79*, 204–209. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.05.036>
- Noordien, I., Hoffman, J., & Julie, H. (2020). Male students' motivations to choose nursing as a career. *African Journal of Health Professions Education*, *12*(4), 220–223. <https://doi.org/10.7196/AJHPE.2020.v12i4.1371>
- Piedmont, R. L., McCrae, R. R., Riemann, R., & Angleitner, A. (2000). On the Invalidity of Validity Scales: Evidence From Self-Reports and Observer Ratings in Volunteer Samples. *Journal of Personality and Social Psychology*, *78*(3), 582–593. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.78.3.582>
- Plichta Kellar, S., & Kelvin, E. A. (2013). *Munro's Statistical Methods for Health Care Research* (6th ed.). Philadelphia, Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.
- Price, S., MacMillan, K., Awad, C., & Paynter, M. (2019). Promoting recruitment by rebranding the image of nursing. *Nursing Standard*, *34*(11), 24–28. <https://doi.org/10.7748/ns.2019.e10937>
- Randall, S., Crawford, T., & River, J. (2020). Us and them: The experience of international nursing students engaged in team based learning: A qualitative descriptive study. *Nurse Education Today*, *92*, 104527–104527. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104527>
- Rhodes, M. K., Morris, A. H., & Lazenby, R. B. (2011). Nursing at its best: Competent and caring. *Online Journal of Issues in Nursing*, *16*(2), 1D-. <https://doi.org/10.3912/OJIN.Vol16No02PPT01>
- Salamonson, Y., Everett, B., Cooper, M., Lombardo, L., Weaver, R., & Davidson, P. M. (2014). Nursing as first choice predicts nursing program completion. *Nurse Education Today*, *34*(1), 127–131. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.10.009>
- Schuller, K. A., Cronin, C. E., & Buchman, S. A. (2018). Measuring Motivational Differences for Selecting a Nursing or Health Services Administration Major and Examining Opportunities for Shared Learning. *The Journal of Health Administration Education*, *35*(4), 439–450.
- Singh, S., & Sagar, R. (2021). A critical look at online survey or questionnaire-based research studies during COVID-19. *Asian journal of psychiatry*, *65*, 102850. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2021.102850>
- Strøm, B. S., Sarin, J., Steindal, S. A., & Andreassen, L. (2023). Registered nurses' experiences and perceptions of supervising international nursing students in a clinical setting – A qualitative study. *Nurse Education in Practice*, *66*, 103520–103520. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2022.103520>
- Sumpter, D., Blodgett, N., Beard, K., & Howard, V. (2022). Transforming nursing education in response to the Future of Nursing 2020–2030 report. *Nursing Outlook*, *70*(6), S20–S31. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2022.02.007>
- Talman, K., Mäntylä, H., Hupli, M., Kanerva, A.-M., Engblom, J., & Haavisto, E. (2023). Development and psychometric testing of an instrument to measure applicants' desire to work in nursing. *Contemporary Nurse : a Journal for the Australian Nursing Profession*, 1–20. <https://doi.org/10.1080/10376178.2023.2200014>
- TENK. (2012). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012.

- TENK. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakkoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019.
- Tilastokeskus. (2023). Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijöistä ulkomaalaistaustaisia 8,4 % vuonna 2021. Julkaistu 13.6.2023. Haettu 4.12. osoitteesta <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8l78pyfk-4b80duta2ics4zm>
- uasinfo.fi. (2023). International UAS exam, spring 2023. Haettu 18.6.2023 osoitteesta <https://www.uasinfo.fi/international-uas-exam/#language-test>
- Vipunen.fi. (2023). Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen.fi: Kaikkien koulutussektoreiden aloittaneet, opiskelijat ja tutkinnot, terveys- ja hyvinvointialat, sairaanhoitaja (AMK). Haettu 7.5.2023 osoitteesta <https://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Opiskelijat-jatutkinnot.aspx>
- Wang, X., & Cheng, Z. (2020). Cross-Sectional Studies: Strengths, Weaknesses, and Recommendations. *Chest*, 158(1), S65–S71. <https://doi.org/10.1016/j.chest.2020.03.012>
- Wambuguh, O., Eckfield, M., & Van Hofwegen, L. (2016). Examining the Importance of Admissions Criteria in Predicting Nursing Program Success. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, 13(1), 87–96. <https://doi.org/10.1515/ijnes-2015-0088>
- WHO. (2020). State of the world's nursing 2020: investing in education, jobs and leadership. Julkaistu 6.4.2020. Haettu 6.12.2023 osoitteesta <https://www.who.int/publications/i/item/9789240003279>
- Toiminnallisesti kaksikielinen sairaanhoitajakoulu (TOKASA) -hanke. Haettu 24.8.2024 osoitteesta <https://www.tokasa.fi/>
- Yu, M.-L., Brown, T., Hewitt, A., Cousland, R., Lyons, C., & Etherington, J. (2022). Exploring emotional and social competencies in undergraduate students: Perspectives from CALD and non-CALD students. *Australian Educational Researcher*, 1–24. <https://doi.org/10.1007/s13384-022-00507-6>

Janika Jokisalo-Natukka, TtM, Pirkanmaan hyvinvointialue, PL 272, 33101 Tampere, janika.jokisalo-natukka@pirba.fi

Jonna Vierula, TtT, yliopettaja, Laurea-ammattikorkeakoulu, Rataatie 22, 01300 Vantaa, jonna.vierula@laurea.fi

Riikka Ikonen, TtT, tutkijatohdori, Tampereen yliopisto, Arvo Ylpön katu 34, 33520 Tampere, riikka.ikonen@tuni.fi

Elina Haavisto, THT, professori Tampereen yliopisto, Arvo Ylpön katu 34, 33520 Tampere, Yliopettaja (sivutoimi), Pirkanmaan hyvinvointialue, PL 272, 33101 Tampere, elina.a.baavisto@tuni.fi

Copyright of Hoitotiede is the property of Hoitotieteiden Tutkimusseura HTTS r.y. and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.